

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 21 (4)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Juna 1931.

PATENTNI SPIS BR. 8031

Sousedik Josef, fabrikant, Vsetin, Č. S. R.

Jedno ili višefazni komutatorski motor za ekonomsko regulisanje broja obrtaja bez pomeranja četki.

Prijava od 18. juna 1928.

Važi od 1. oktobra 1930.

Traženo pravo prvenstva od 27. juna 1927. (Č. S. R.).

Pronalazak se odnosi na jednofazni ili višefazni motor sa komutatorom za ekonomično regulisanje broja obrtaja bez pomeranja četkica promenom napona rotora, kod kojeg glavno polje biva oslabljeno radialnim izrezima u limu od statora u neutralnim zonama toliko, sa komutatora rotora, bez primene pomoćnih i kompenzacionih namotaja za odstranjivanje obrazovanja varnica, ipak može biti pružen veći napon, no što je do sada bilo uobičajeno kod takvih motora.

Već su kod motora za naizmjeničnu struju na mestima komutiranja skraćivani zupci, naravno samo kod jednog dela statorovog lima. Ali se ova mera pruža samo na motore sa štancovanim polovima, na pr. lake, kod kojih su komutatorske četkice spojene sa jednim delom statorovog namotaja.

Predmet pronalaska ove prijave ima tome kroz celu dužinu statorovog lima skroz iduće, takozvane kanale pomoćnog polja, tako da se već spolja može raspoznati razlika prema pozatome. S druge strane se odnosi pronalazak na motore, čiji rotori ne stoje u vezi sa namotajem statora pomoću naročitih poznatih naprava, kao komutatorske četkice ili tome sl.; komutatorske četkice priključene su za mrežu preko autotransformatora ili indukcionog regulatora. Ali tek raspored kanala pomoćnih polja omogućuje, da se rotor može pustiti

da radi sa znatno većim naponom, no što je do sada bilo uobičajeno.

Pošto sa takvim nepomičnim četkama nije moguće podešavanje faznog položaja između struje i napona radi poboljšanja faktora dejstva, to su postavljeni, prema pronalasku, ogranci (odvodnici) na namotaju statora, radi postizanja ovog cilja.

Motor je tako izveden, da je stator namotan slično statoru mašine za istosmislenom struju (na pr. sa talasastim ili paralelnim namotajem u izpupčenom statoru) i ima odvodnike i spomenute naročite radialne izreze, čija je širina data dejstvom komutacionog polja, da se time ne bi indukovali kalemovi, koji su kratko spojeni četkicama.

Primera radi pokazano je na nacrtu jedno izvođenje. U njemu je A stator sa kanalima O pomoćnog polja i namotajem M, koji je snabdeven sa odvodnicima sa uključnim kontaktima H. Pomoću rednih uključnika R, S, T podešava se položaj faza.

Rotor B ima normalni namotaj H za komutatorom C na kome leže nepomične četkice D, F, G. Ove su priključene na indukcionu regulator ili autotransformator D za postupno bez stupnjeva) regulisanje napona rotora.

Za puštanje motora u rad, pre uključivanja statora, podešava se napon autotrans-

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZASTITU PATENTA

SRBOINE

